

PREPOROD

www.sindikato-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Piši - briši

Poslije četiri godine produljene primjene osnovnoškolskog kolektivnog ugovora, te nakon što je očito da hitnje nema ni na sastancima do kojih je došlo nakon deblokade pregovora, cijela ova situacija traži pojašnjenje. Zapravo – više njih. Hajdemo prvo, za ovo što se događa, adresirati odgovornost. Ona je sva na Vladi i većinskom sindikatu. Manjinski sindikat ne može značajnije utjecati na dinamiku pregovora i suštinu njihova sadržaja. A što je u pozadini cijele priče? Zašto odugovlačenje s pregovorima odgovara dvjema stranama? Evo tek tri objašnjenja zašto sklapanje novog ugovora ne odgovara kolegama iz većinskog sindikata.

Poslije donošenja Zakon o plaćama, a posebno nakon donošenja najnovijih mjera proračunske štednje, osnovnoškolski sindikati će teško uspjeti ne samo ugovoriti nova materijalna prava, nego i sačuvati sva postojeća. Jedno od tih prava je i „bonus“ koji će biti skoro pa nemoguće sačuvati tako da učitelji biraju između umanjenja tjedne satnice za dva sata i povećanja plaće za 4 posto. Ako se ovo pravo vrati na „tvorničke postavke“, a što će se po svemu sudeći dogoditi, onda većini učitelja s više od 30 godina staža slijedi smanjenje plaće.

Drugi je razlog u zadržavanju uspostavljenih štetnih pa i diskriminirajućih odredbi za manjinski sindikat. Osim što prijeti realna opasnost da novim ugovorom većinski sindikat izgubi postojeći monopol na tumačenje, ali i pravo da se prilikom donošenja propisa vlast konzultirati isključivo s njim, neizvjesno je i hoće li SHU zadržati pravo da samo oni raspoređuje tehnološke viškove. Istekli im ugovor to pravo omogućava čak i u županijama gdje je njihovih članova višestruko manje od Preporodova.

A treći je razlog najteže objasniti. Dokle se god pregovara, skoro da i nema mogućnosti da dođe do utvrđivanja novog odnosa snaga među sindikatima. Postojeći je odnos unutar Pregovaračkog odbora (6/1) ustanovljen „prebrojavanjem“ prije pet godina. Iako taj odnos više nije realan, novog odnosa snaga nema bez ponovnog utvrđivanja broja članova, a njega opet nema – dok traju pregovori. Zato je SHU-u u interesu da pregovori traju što duže, po mogućnost do „sudnjeg dana“, ali i da novi ugovor bude potpisan na maksimalan rok.

Čija je pozicija bolja? Sindikalna ili Vladina? Odluku o produženoj primjeni vladajući mogu u svakom trenutku opozvati i tako smekšati poziciju sindikata ili ih čak dovesti pred zid. Vladi je očito prihvatljiv ionako ne prevelik trošak daljnje isplate postojećih materijalnih prava proizašlih iz ugovora, a sukob sa sindikatima zasad nije opcija. Odnos sindikata prema pregovorima promijeniti bi mogao samo pritisak s terena, a njega – nema. I teško ga je naskoro očekivati jer postojeći je ugovor po pitanju materijalnih prava ne samo šparan, nego se ni jedno ne odnosi na sve radnike.

P.S. Za lipanj se prosvjedno okupljanje prijavio svaki deseti nastavnik izravno pogođen problemom na koji se prosvjedom planiralo upozoriti.

RAZGOVOR ZRINKO TURALIJA, PREDsjedNIK NEZAVISNOG SINDIKATA ZAPOSLENIH U SREDNJIM ŠKOLAMA HRVATSKE

Suradnja s drugim obrazovnim sindikatima nema alternativu

„ Ne smijemo nikada smetnuti s uma da su upravo obrazovni sindikati oni koji u sebi nose najveći potencijal za pokrenuti društvo u cjelini. Toga je zasigurno svjesna i Vlada, pogotovo kada su opstruirali naše djelovanje tako da su nam proglasili prosvjed nesindikalom aktivnošću i kada su uzimali dnevnicu za dane provedene u štrajku „

Tri od četiri obrazovna sindikata – Sindikat Preporod, Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske i Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja – već dvije i pol godine djeluju usklađeno. Važan doprinos suradnji daje predsjednik Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama. S njime smo razgovarali o razlozima priključenja njegova sindikata akcijama druga dva obrazovna sindikata, o nejedinstvenom nastupu sindikata javnih službi naspram Vladi Republike Hrvatske, o tome da radnici u obrazovanju četiri godine nemaju granskih kolektivnih ugovora. Odgovarajući na pitanja, jedno teže od drugoga, naš se sugovornik morao svojski potruditi.

Sindikato znanosti i Preporod usklađeno djeluju već dvije godine. Toj se suradnji krajem 2024. pridružio i Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske.

Nakon Izborne skupštine Sindikata u studenome 2024. godine kao novoizabrano vodstvo, a i na tragu onoga što smo i predizborno obećavali, odlučili smo promijeniti smjer djelovanja i priključiti se aktivnostima druga dva obrazovna sindikata u njihovim nastojanjima da aktivno promijene položaj obrazovanja i

znanosti, posebno u odnosu prema dvjema uredbama proizašlima iz novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama iz prosinca 2023. – kolokvijalno rečeno, Uredbom o koeficijentima i Uredbom o ocjenjivanju iz ožujka 2024. godine. Tri su obrazovna sindikata prvi put zajednički nastupila na Adventskom prosvjedu 14. prosinca 2024. godine, na kojemu smo unisono istaknuli zahtjev da se obrazovanje i znanost izuzmu od ocjenjivanja, na način kako je to predviđeno Zakonom o plaćama, te da se koeficijent nositelja zanimanja 2,01 mora mijenjati, a posljedično i svi drugi koeficijenti. Od tada pa do danas zajednička suradnja rezultirala je mnogobrojnim aktivnostima – štrajkom u ožujku i travnju 2025. godine te još dvama prosvjedima – prvi 9. svibnja 2025. na Trgu bana Josipa Jelačića i drugi na Europskom trgu 21. ožujka ove godine, a podržali smo i prosvjed sindikalnih središnjica u travnju ove godine. Nakon gotovo trogodišnjeg pasivnog i netransparentnog djelovanja bivšeg čelnništva, suradnja s drugim obrazovnim sindikatima bila je logična i držim da takvoj suradnji nema alternative. Nažalost, nisu svi obrazovni sindikati to prepoznali pa Vlada i resorno ministarstvo vje-

što koriste ovu situaciju, koja nas objektivno jako slabi. Pravo je pitanje, jesu li se ova tri sindikata borila samo za svoje članove ili smo tražili benefite za sve zaposlene u sustavu obrazovanja i znanosti, pa onda posljedično i za članove drugih sindikata. Mislim da će svatko objektivno i odgovoran lako odgovoriti na to pitanje.

Što u toj suradnji ocjenjujete pozitivnim, a gdje ima prostora za napredak?

Već je suradnja ovih triju obrazovnih sindikata sama po sebi veliki uspjeh, nešto što u ovom formatu nikada nismo imali i, rekao bih, veliki zalag za budućnost djelovanja obrazovnih sindikata, a posljedično i cijele sindikalne scene. Ne smijemo nikada smetnuti s uma da su upravo obrazovni sindikati oni koji u sebi nose najveći potencijal za pokrenuti društvo u cjelini. Toga je zasigurno svjesna i Vlada, pogotovo kada su opstruirali naše djelovanje tako da su nam proglasili prosvjed nesindikalom aktivnošću i kada su uzimali dnevnicu za dane provedene u štrajku. No htio bih ovdje posebno istaknuti suradnju s Preporodom jer naši su odnosi desetljećima bili opterećeni neslaganjima, prijevora

i svađama, no kroz aktivnosti tri obrazovna sindikata uspjeli smo sve to prevladati i podrediti suradnji i borbi za bolje obrazovanje i znanost. Sve je to rezultiralo aktivnostima koje nikada do sada nismo na taj način imali, bili smo u svemu sinhronizirani, sve odluke donosili smo propitujući sve aspekte i mogućnosti u datom trenutku, zajednički smo u hodu prilagođavali svoje djelovanje, a o svemu je uvijek odlučivao tzv. trust mozгова sva tri sindikata.

Naknadna pamet uvijek kaže da se ponešto moglo i drukčije, no sve je, odgovorno tvrdim, rađeno u najboljoj vjeri i s najboljim namjerama. Dakako, prostora za napredak uvijek ima, pogotovo na terenu i u nekim sitnim „rukavicima neslaganja” pojedinih naših članova i povjerenika, no mislim da smo u ovih godinu i pol napravili golem iskorak. I da nema natrag nego samo naprijed, kroz daljnju zajedničku suradnju. Tko nema sposobnost ili kapacitet da vidi koje sve benefite takva suradnja donosi, ne bi trebao biti povjerenik bilo jednog bilo drugog sindikata. U našim organizacijama trebaju nam ljudi koji imaju sposobnost okupljanja, a ne oni koji žive i rade za svoje sitne, sebične osobne interese.

Novi je „kurs” vašega sindikata doveo do razlaza sa središnjicom unutar koje je on djelovao desetljećima. Koja je pozadina i koje su posljedice prekida te suradnje?

Više od 20 godina bili smo član središnjice, Matice hrvatskih sindikata. Da se ondje nešto čudno događa, bilo je jasno već onda kada je iz nje isključen Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja. Kao članovi Središnjeg odbora, o tomu nismo dobivali puno informacija, niti smo znali koji je pravi razlog izbacivanja Sindikata znanosti. Samo smo o konačnoj odluci bili šturo i jednostranim tumačenjem obaviješteni. Kao novo vodstvo i tada još uvijek aktivni član Matice, od predsjednice Matice zatražili smo odgovor i na to kao

i na neka druga pitanja, poput toga koji joj je i kakav stav primjerice o ocjenjivanju i o visini koeficijentata. U prvom navratu rečeno nam je da ćemo svaka-ko na tomu zajednički raditi, no kada smo transparentno najavili da ćemo ići u suradnju s druga dva obrazovna sindikata i tražili potporu za daljnje aktivnosti, ne samo da potporu nismo dobili nego su svi sindikati udruženi u Maticu otvorenim pismom osudili našu odluku.

Kap koja je prelila čašu bila je kada je u Maticu primljen novoo-snovani obrazovni sindikat naše bivše čelnice. Tada je postalo jasno da nam članstvo u toj središnjici više ne može koristiti, a dakako da nismo htjeli više biti „korisne budale” i svaki mjesec plaćati pozamašnu članarinu središnjici koja ne stoji iza nas. Treba naglasiti i da je odluku o iščlanjenju iz Matice hrvatskih sindikata Središnji odbor donio jednoglasno. Posljedice svega bile su vrlo razvidne tijekom naših aktivnosti, kada je predsjednica Matice, ničim izazvana, u javnom prostoru potkopavala naše aktivnosti govoreći da su naši zahtjevi neutemeljeni, a naš štrajk nelegitiman i jedan od najneuspješnijih, valjda otkada je sindikalnog svijeta i vijeka. Ne treba vaše čitatelje podsjećati koliko smo puta iskreno pozivali najveći obrazovni sindikat da nam se pridruži. No do te suradnje nikada nije došlo, dapače, čelništvo tog sindikata radilo je sve na način da su nam više puta odrekli nego što su to zajedno napravili Ministarstvo i Vlada.

O osnovici i ključnim materijalnim pravima obrazovni sindikati pregovaraju s ostalim sindikatima javnih službi. Zašto sindikati javnih službi nisu uspješniji u pregovorima?

Jedanaest je reprezentativnih sindikata javnih službi koji zajedno nastupaju prema Vladi i pregovaraju o materijalnim pravima, prvenstveno o visini osnovice, ali i svim drugim pravima pa i onima koje još nemamo, poput

toplog obroka. Već drugu godinu zaredom epilog pregovora za Dodatak TKU-u je isti – sindikati javnih službi ništa s Vladom nisu potpisali, premda su prošle godine neki to htjeli, ali nisu mogli jer su sva četiri obrazovna sindikata odbila ponudu. Ukratko, neuspješni smo jer smo nesložni, a druga strana to onda itekako koristi jer joj u biti trenutačno odgovara da se pregovori razriješe dogovorom s dva kooperativna sindikata u državnim službama. Zadnji dogovoreni rast osnovice od 1 + 1 + 1 posto – na godišnjoj razini niti 3 % – ni izdaleka ne prati rast troškova života i ne pokriva rastuću inflaciju nego upravo suprotno, ruši cijenu rada i kupovnu moć svih zaposlenih u državnim i javnim službama. Oni koji su tako nešto potpisali trebali bi prvenstveno svojim članovima odgovoriti zbog čega su pristali na takve mrvice s Vladina stola.

Naša tri obrazovna sindikata i po tom su pitanju bila inicijatori aktivnosti prema Vladi, s ciljem da se osnovica indeksira i da se barem tako u nekoj mjeri sačuva dostojanstvo i standard zaposlenih u javnim službama. Nažalost, nakon teško dobivenog konsenzusa svih 11 reprezentativnih sindikata da se uputi dopis Vladi i Ministarstvu rada sa zahtjevom za hitnim izmjenama i dopunama TKU-a, nakon održanog sastanka nije bilo daljnje volje niti snage za zajedničke aktivnosti ili akcije.

Tko nema sposobnost ili kapacitet da vidi koje sve benefite zajedničko djelovanje donosi, ne bi trebao biti povjerenik bilo jednog bilo drugog sindikata. U našim organizacijama trebaju nam ljudi koji imaju sposobnost okupljanja, a ne oni koji žive i rade za svoje sitne, sebične, osobne interese

Osobno, dojam sam da pojedini sindikati svoje partikularne interese pretpostavljaju zajedničkoj dobrobiti. I koriste kanale preko „svojih ministara” da se nešto ušćari ispod stola, pa i nauštrb drugih sindikata, posebno obrazovnih. No, doći vrijeme da se i o tomu progovori. Dakle, tako „raspršeni” reprezentativni sindikati javnih službi ne mogu puno napraviti sve dok jedan državni sindikat ima moć da odlučuje u ime svih ostalih i sve dok se ne stvori šira svijest kod pojedinih sindikalnih čelnika i čelnica da jedino zajedno i bez fige u džepu možemo nešto postići.

Srednjoškolski je kolektivni ugovor istekao prije četiri godine. Zašto novi granski kolektivni ugovor još nije sklopljen?

Mislim da nikada ovako dugo nismo bili u ovakvoj situaciji, da nemamo ispregovaran i potpisan novi srednjoškolski kolektivni ugovor, nego se sva prava i dalje primjenjuju odlukama Vlade. Dakle, do daljnega ovisimo o „dobra volji” i procjenama koliko Vladi takvo stanje treba i odgovara. Treba jasno reći da niti jedna javna služba nema nove granske ugovore, tako da obrazovanje i znanost tu nisu usamljeni. Procesi pregovaranja formalno su ponovno pokrenuti, pregovarački sastanci se periodično održavaju, no na njima je, barem kada je riječ o pregovorima za srednjoškolski ugovor, evidentan izostanak volje druge strane da se ozbiljno i odgovorno pregovara o ugovaranju novih materijalnih prava i poboljšanje postojećih. Na početku smo drugoj strani predložili da prvo pregovaramo tematski, o konkretnim materijalnim zahtjevima, primjerice plaćanje dežur-stava na ispitima državne mature, što je i jedna od to-ča -

ka potpisanog Sporazuma iz prošle godine, no Vladini pregovarači nisu htjeli ni čuti za takav pristup pa ćemo opet pregovarati članak po članak.

Pravo je pitanje, na koje također nismo dobili odgovor, a u svjetlu nedavnih Vladinih mjera za zauzdavanje inflacije koje se mogu iščitavati kao „stop rastu osnovice u javnom sektoru”, ima li dakle u tom kontekstu državni tajnik Stipe Mamić uopće ovlasti da nešto materijalno dogovara ili je riječ o kupovanju vremena i stvaranju impresije da, eto, socijalni dijalog ipak nije mrtav. Tu ni mi sindikati nismo imuni na kritike i legitimno je pitanje zašto pristajemo na takvu nemuštu igru. Odgovor je jednostavan: Dok god Vlada zna da sindikati nemaju dovoljnu snagu na terenu, a snaga svakog sindikata leži u nezadovoljnim i motiviranim članovima, do tada ćemo morati ovako plivati. No kako kaže ona mudra narodna, „ničija nije dovijeka”. A do tada moramo ustrajati u zajedničkoj suradnji jer, kako sam već više puta rekao, suradnji nema alternative.

Razgovarao Milan Novačić

Piše Sebastijan Troskot

Tehnološki višak – biti ili ne biti!?

Tijekom ljetnih mjeseci goruće je pitanje tehnoloških viškova. Nitko se ne bi htio naći u toj poziciji, a onda ipak netko mora. I koliko god stresno bilo, dobro je da postoji institut Povjerenstava jer ipak ne ostavlja prosvjetare na ulici već ih zbrinjava. Mora se priznati, što jest jest. Ovih dana u sindikat najčešće stižu pitanja i pozivi upravo na ovu temu: Jesam li baš ja višak od svih u školi, moram li to biti ja, kako se to računa, tko odlučuje tko će biti proglašen viškom, postoje li i koji su to kriteriji...?

Postoje li i koji su zaista kriteriji po kojima se određuje tko će u školi biti utvrđen i proglašen viškom? Većina škola nema posebno razrađen pravilnik s kriterijima pa onda vrijede kriteriji zadani Zakonom o radu koji u članku 115. kaže kako poslodavac prilikom odlučivanja o poslovno uvjetovanom otkazu (a tako se zove otkaz u slučaju da se smanji broj razrednih odjela u školi) mora voditi računa o: Trajanju radnog odnosa, starosti i obvezama uzdržavanja koja terete radnika. Sve i da škola ima na školskom odboru usvojen interni pravilnik s kriterijima, morala bi se držati ovih općih kriterija iz Zakona o radu i ne bi ih smjela ignorirati.

I oko kriterija je praksa po školama različita. Negdje se kao trajanje rad-

nog odnosa gleda samo staž u toj školi (što je pogrešno); drugdje staž u javnim službama (što je logičnije); treći pak računaju ukupni staž (i to drži vodu). Sudske prakse nema. Stoga je važno da su kriteriji u istoj školi uvijek isti, da se ne mijenjaju iz godine u godinu. Učestala je pojava posljednjih godina da, radnici koji se osjete ugroženima, prijavljuju roditelje na poreznu karticu kao uzdržavane članove obitelji, i to svega koji mjesec prije nego u školi treba biti utvrđen višak.

I kad se na kraju teškom mukom nekako pomirite sa sudbinom i prihvatite činjenicu da ste višak baš vi, kreću muke i neizvjesnost raspoređivanja. Škola vas prijavljuje Povjerenstvu na razini županije koje je formirano za zbrinjavanje viškova, a koje je uglavljeno granskim kolektivnim ugovorom i broji 4 člana od kojih su 2 predstavnika osnivača i 2 većinskog sindikata potpisnika granskog kolektivnog ugovora. Dobro ste pročitali, parni broj članova. Tu je doduše i peti član, predstavnik ravnatelja, ali on je samo promatrač bez prava glasa. Sigurno se pitate kako oni donose odluke o tome kamo će se koga uputiti, rasporediti? Sve konsenzusom. A ako nisu svi istog mišljenja, eto problema. Nema raspoređivanja. U jednoj dalmatinskoj županiji mjesecima se osnovnoškolsko povjerenstvo nije sastajalo niti je raspore-

dilo ikoga jer se predstavnici sindikata i vlasti nisu slagali oko određenog pitanja raspoređivanja. I sve na štetu radnika, naravno.

A u povjerenstvu nigdje predstavnika Preporoda. Kako to!? Tako što je većinski sindikat to sebi tako ugovorio u kolektivnom ugovoru kako bi na tome mogao „bildati“ svoju snagu. Pa imamo apsurdne situacije da u županijama kao što je Dubrovačko-neretvanska gdje je Preporod većinski sindikat, u povjerenstvu nema ni jednog člana Preporoda, a članove nam raspoređuju SHU-ovke. Ovo je i jedan od glavnih razloga zašto se ne žuri s pregovaranjem i potpisivanjem novog osnovnoškolskog kolektivnog ugovora. Dok je postojeći u produženoj primjeni, SHU će imati primat u raspoređivanju viškova. To donosi određene benefite, naročito kod prikupljanja članova. No, očito nedovoljne ako ćemo gledati kretanje broja članstva naročito u posljednje 2-3 godine. A i ta fama da ako si u Preporodu nećeš biti zbrinut je prenapuhana, posebice zadnjih nekoliko godina otkako su se umirovile neke osobe koje su u tim južnim županijama vedrile i oblačile.

Moram reći kako je to sada s novim sastavom povjerenstva ipak puno bolje i poštenije. I većina kolega na kraju bude zbrinuta, bez obzira iz kojeg su sindikata i jesu li uopće u sindikatu. Veći problem prave pojedini ravnatelji koji ne žele primiti višak, a kojima onda ni Povjerenstvo ni itko drugi ne može ništa. I tu jednako stradavaju i članovi Preporoda i SHU-a kao i nečlanovi. Točno se zna i koji su to ravnatelji, uglavnom uvijek isti, ali se njima nitko ne bavi i nema sankcija za takve, reci-

mo da ne dobiju suglasnost MZOM-a za sljedeći mandat kada se budu kandidirali ponovno za ravnatelja. Dapače, oni su čak i privilegirani tako što Povjerenstvo, znajući u startu da oni neće primiti višak i tako im napraviti problem i sramotu, niti ne upućuje nikoga u njegove škole. Dakle, umjesto kazne – nagrada! Veći su problemi uvijek bili u osnovnoškolskom nego u srednjoškolskom povjerenstvu. Je li tako zbog toga što je srednjih škola manje pa je manje i viškova, lakše ih je stoga i zbrinuti ili je i do osoba koje su u tim povjerenstvima sjedile? Od svega pomalo, rekao bih.

Rad Povjerenstava je opterećen brojnim problemima i nelogičnostima. Nema suradnje među županijama, nema suradnje između osnovnoškolskog i srednjoškolskog povjerenstva makar Zakon predviđa suradnju, ali zahvaljujući nekim osobama u Povjerenstvu ona je samo mrtvo slovo na papiru. Ili se koristi od slučaja do slučaja. Tako, primjerice, imate osobu koja živi u Splitu a radi u Zadru, utvrđena je viškom, ali je ne zbrinjava splitsko povjerenstvo već zadarsko iako bi za državu bilo isplativije da se zbrine bliže mjestu gdje živi. Ovako se nabijaju silni putni troškovi, ali za to očito nikoga nije briga. Neka osoba je utvrđeni višak u osnovnoj školi, nema za nju više mjesta u osnovnim školama na razini županije, ne zbrinjava ju se u srednjoj školi jer povjerenstva uglavnom ne surađuju. Tako je u pravilu. Ne kažem da se nekad ne dogodi i drugačije, ali rijetko. I zna se za koga se čine takve vrste usluga.

Sve u svemu, naša posla!

ZADUŽENJA NAŠA SVAGDAŠNJA

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi (NN, 102/2019), u članku 13., stavku 11. ukupan zbroj sati kojima neki učitelj predmetne nastave može biti zadužen ukoliko obavlja više posebnih i drugih poslova ograničen je na 3 sata tjedno. To su sljedeći poslovi: Vođenje pjevačkog zbora, vođenje grupe koja brine o vizualnom identitetu škole, vođenje sportskog kluba, izvođenje programa mladih tehničara, vođenje učeničke zadruge, mentorski rad s darovitim učenicima, satničar, voditelj smjene, voditelj bazena, administrator elektroničkih upisnika (e-matica, e-dnevnik i sl.), poslovi podrške uporabi IKT-a te poslovi voditelja međunarodnog ili nacionalnog projekta. Ali, također, tu su navedeni i poslovi iz članka 8.a Pravilnika, a to su poslovi sindikalnog povjerenika, sindikalnog povjerenika koji je preuzeo prava i obveze radničkog vijeća i povjerenika zaštite na radu.

Navedeno ograničenje na 3 sata tjedno iz članka 13., stavka 11. Pravilnika ne vrijedi za sindi-

kalnog povjerenika, sindikalnog povjerenika koji je preuzeo prava i obveze radničkog vijeća te povjerenika zaštite na radu i to zato što to pravo nije regulirano samo Pravilnikom već i Kolektivnim ugovorom za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama, i to u člancima 42. i 56. Sam Pravilnik u članku 8.a upućuje na Kolektivni ugovor i govori kako se ti poslovi obavljaju u skladu s Kolektivnim ugovorom. U njemu se nigdje ne spominje nikakvo ograničenje broja sati na ove poslove.

Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama ovo pitanje regulira na način da nedvosmisleno u članku 42. propisuje da se povjereniku radnika za zaštitu na radu s punim radnim vremenom razmjerno smanjuju redovne tjedne radne obveze u neposrednom odgojno-obrazovnom radu za 2 sata i za još 2 sata u ostalim poslovima, a onome s nepunim radnim vremenom za isto toliko povećava tjedno radno vrijeme. Nadalje, u članku 56. propisano je da se sindikalnom povjereniku koji je preuzeo prava i obveze radničkog vijeća s punim radnim vremenom razmjerno smanjuju

redovne tjedne obveze u neposrednom odgojno-obrazovnom radu za 3 sata i još 3 u ostalim poslovima, a onima s nepunim radnim vremenom za isto toliko sati razmjerno povećava tjedno radno vrijeme. Istim člankom 56., stavcima 12. i 13., regulirano je i da se sindikalnom povjereniku koji nije preuzeo ovlasti radničkog vijeća s punim radnim vremenom razmjerno umanjuje tjedno radno vrijeme u neposrednom odgojno-obrazovnom radu za 1 sat i još 1 sat u ostalim poslovima, a onome s nepunim radnim vremenom razmjerno se povećava tjedno radno vrijeme za isto toliko sati.

Oko ovoga, zbunjuje činjenica da se Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi (NN, 102/2019.) pokušalo u članku 13., stavku 11. intervenirati u Kolektivni ugovor na način da ukupni zbroj sati kojima učitelj predmetne nastave može biti zadužen poslovima iz članka 8.a Pravilnika (sindikalni povjerenik /radničko vijeće/ zaštita na radu) te svim ostalim posebnim i drugim poslovima koje možebitno može obavljati

uz ove poslove (satničar, voditelj smjene, voditelj zadruge, administrator e-dnevnika...) iznosi najviše 3 sata tjedno (a da pri tom u Pravilniku nije uopće jasno navedeno na koja se 3 sata tjedno misli; redovita nastava, neposrednog odgojno-obrazovnog rada, ili ostalih poslova?). Međutim, Pravilnik kao jednostrani akt kojeg donosi ministar, nema, a niti može imati, jači pravni učinak od Kolektivnog ugovora koji je dvostrani akt i kojeg su potpisali ministar i sindikat/i te samim time ne može Pravilnik derogirati odredbe Kolektivnog ugovora.

Članak 9., stavak 3. Zakona o radu definira da se za radnika uvijek primjenjuje povoljnije pravo, a ono je u ovom slučaju saržano u Kolektivnom ugovoru.

Zanimljivo da navedeno ograničenje ukupnog zbroja sati na 3 sata tjedno za sve ove poslove ne vrijedi za učitelja razredne nastave jer takve odredbe nema nigdje u Pravilniku (namjerno ili omaškom Ministarstva!). Također, ni Pravilnik o normi rada nastavnika u srednjoškolskoj ustanovi ne poznaje ovakvu vrstu ograničenja ukupnog zbroja sati. Ispada da se

jedino pokušalo izigrati ili kazniti učitelje predmetne nastave u osnovnoj školi. Međutim, i to je izvedeno tako da ne „drži vodu“.

Pri tome, važno je naglasiti, MZOM šalje ravnateljima Excell tablicu u koju ravnatelji trebaju unijeti zaduženja, a koja je napravljena tako da nije moguće unijeti više od 3 sata neposrednog rada za sve ove poslove. Međutim, ta tablica nije ispravna, tj. nije usklađena s odredbama Pravilnika i Kolektivnog ugovora. Njih se treba isključivo držati prilikom kreiranja zaduženja.

Ograničenje zaduženja na 3 sata maksimalno može se odnositi na zbroj svih ostalih posebnih i drugih poslova koji su nabrojani u članku 13., stavku 11. Pravilnika, ali ne i na sindikalnog povjerenika, sindikalnog povjerenika s pravima i obvezama radničkog vijeća te povjerenika radnika za zaštitu na radu. Ukoliko je sindikalni povjerenik ujedno preuzeo radničko vijeće te je izabran i obavlja poslove povjerenika zaštite na radu, moguće ga je zadužiti i sa više od 3 sata tjedno u neposrednom odgojno-obrazovnom radu.

1. lipnja U splitskoj osnovnoj školi Bol održan sastanak ŽV Splitsko-dalmatinske županije; **2. lipnja** u Šibeniku održan sastanak ŽV-a Šibensko-kninske županije i u Zadru sastanak ŽV-a Zadarske županije; **3. lipnja** u Oroslavju održan sastanak ŽV-a Krapinsko-zagorske županije; **8. lipnja** u Osijeku održan sastanak ŽV-a Osječko-baranjske županije; **10. lipnja** u Puli održan sastanak ŽV-a Istarske županije; **15. lipnja** u Pribislavcu održan sastanak ŽV-a Međimurske županije; **17. lipnja** u Iloku održan sastanak ŽV-a Vukovarsko-srijemske županije; **18. lipnja** u Križevcima održan sastanak ŽV-a Koprivničko-križevačke županije; **23. lipnja** u Čaglinu održan sastanak ŽV-a Požeško-slavonske županije; **25. lipnja** u Slavskom Brodu održan sastanak ŽV-a Brodsko-posavske županije; **27. lipnja** u Putnikoviću održan sastanak ŽV-a Dubrovačko-neretvanske županije; **29. lipnja** u Rijeci održan sastanak ŽV-a Primorsko-goranske županije; **30. lipnja** u Mikleušu održan sastanak ŽV-a Virovitičko-podravske županije; **1. srpnja** u Otočcu održan sastanak ŽV-a Ličko-senjske županije; **2. srpnja** u Petrinji održan sastanak ŽV-a Sisačko-moslavačke županije i

3. srpnja održan sastanak ŽV-a Grada Zagreba i ŽV-a Zagrebačke županije. Na sastancima su predstavljeni sadržaji s 14. sjednice Glavnog vijeća i ostale aktivnosti u sindikatu.

3. lipnja U Sindikatu znanosti, na inicijativu tri obrazovna sindikata, održan sastanak predstavnika sindikata javnih službi. Razgovaralo se o inicijativi tri obrazovna sindikata o pokretanju pregovora o izmjenama i dopunama Temeljnog kolektivnog ugovora. Predloženo je da se u članku 53. umetnu novi stavci kojima bi se u situaciji „ako kumulativna šestomjesečna stopa rasta cijena, mjerena indeksom potrošačkih cijena koji objavljuje Državni zavod za statistiku na međumjesečnoj razini, u nekom od razdoblja premaši 3 posto, iznos osnovice za izračun plaće u idućem šestomjesečnom razdoblju definirat će se automatizmom”. Sudionicima sastanka predočena je i formula prema kojoj bi se osnovica usklađivala. Na sastanku prijedlog nije podržan od strane dovoljnog broja sindikata za pokretanje pregovora o izmjenama i dopunama TKU-a. Dogovoreno je da sindikati zatraže sastanak s predstavnicima Vlade.

de i sindikata javnih službi. Na sastanku je ministar financija Čorić predstavnicima sindikata objasnio zašto u ovoj godini nema ništa od povećanja osnovice mimo onoga koje je predviđeno Odlukom Vlade. U ime sindikata Matija Kroflin je ipak iznio prijedlog dijela sindikata o usklađivanju osnovice. Stav je Vlade po pitanju usklađivanja osnovice, nakon što su saslušali Kroflinov prijedlog, ostao nepromijenjen.

11. lipnja Na otvaranju XI. Sabora Sindikata znanosti, održanom u Tuhelju, sudjelovao i predsjednik Preporoda Željko Stipić koji je, obračunajući se sudionicima i sudionicima, istaknuo važnost suradnje koja između Preporoda i Sindikata znanosti traje dvije i pol godine, a kojoj se u posljednjih godinu i pol pridružio i Nezavisni sindikat zapo-

slenih u srednjim školama Hrvatske. Sa suradnjom moramo nastaviti dalje i rezultati neće izostati – zaključna je misao iz obraćanja.

16. lipnja Održan 18. pregovarački sastanak osnovnoškolskih sindikata s predstavnicima Vlade. Sastanak je predvodila državna tajnica Zrinka Mužinić Bikić. Na sastanku se razgovaralo o problemima povezanim uz sadržaj članka 14. koji regulira otežane uvjete rada. Kao najveći problem istaknuta je neusklađenost osnovnoškolskog i srednjoškolskog pravilnika o normi. Naravno, tu je i problem izrade novih kriterija koji bi dokinuli postojeće nelogičnosti.

26. lipnja Održan 4. po redu sastanak predstavnika Vlade i predstavnika srednjoškolskih sindikata. Iako su održani koordinacijski sastanci, na njima nije odgovoreno na zajednička pitanja za pregovore u svim javnim službama. Sindikati su zatražili da Ministarstvo demantira netočne informacije da su za kašnjenje novog Zakona o obrazovanju odgovorni sindikati jer nisu imenovali svoje predstavnike u sastav

Radne skupine nadležne za donošenje prijedloga Zakona o obrazovanju u srednjoškolskim ustanovama.

2. srpnja U Ministarstvu obrazovanja održan 19. sastanak pregovaračkih odbora osnovnoškolskih sindikata s predstavnicima Vlade. Sastanak je u ime Vlade vodio Stipe Mamić, a u ime sindikata Sanja Šprem. Na sastanku se raspravljalo o otežanim uvjetima rada i dodatku za rad u posebnim uvjetima rada. Stav je SHU-a da bi rješavanju pitanja povezanih s otežanim uvjetima rada trebalo prethoditi formiranje komisije od predstavnika Vlade i srednjoškolskih sindikata. Do konačnog bi se rješenja trebalo doći kroz zajednički rad osnovnoškolske i srednjoškolske komisije – stav je SHU-a. Oko posebnih uvjeta rada zatraženo je da postojeće aktivnosti budu nadopunjene novima među kojima su: Razrednički poslovi, nastava u kući, koordiniranje nacionalnih ispita i rad s darovitim učenicima. Predloženo je da visina dodatka iznosi između 5 posto za razredničke poslove i 21 posto za održavanje nastave u kući.

6 **NOVI LIST** Ponedjeljak, 6. srpnja 2026.

IZVAN ZAKONA Dio zaposlenika škola osuđen na vječni rad na određeno

Pomoćnicima u nastavi nakon tri ugovora - otkaz

Posljedica je da škole ostaju bez iskusnih i kvalitetnih pomoćnika koji u pojedinim ustanovama rade godinama. Umjesto da škole zadrže pouzdani kadar, ovi su pomoćnici sada prisiljeni tražiti novo radno mjesto

Ljerkica BRATONJA MARTINOVIC

Sastanak u Zagrebu je zapaleno viđe od dvije tisuće pomoćnika u nastavi

Neka kuća vrijedi li Zakon o radu za pomoćnike, ili ne. Ali ako vrijedi i za pomoćnike, onda ne može država vlastiti zakon izigravati na način da se ljudima ne nude ugovori na neodređeno vrijeme

Goranka Marković

Prema najzanimljivijim riječima, to više nije izoliran slučaj. Dok se prošle godine radilo o tek nekoliko pojedinačnih primjera, ove godine riječ je o masovnoj pojavi koja pogađa na stotine pomoćnika u nastavi kojima suvremeni podzakonski akti argumentaciju za neproizvodnju bitnom suočavaju pomoćnicima u nastavi. S tim se povezuje i svim knjevičima Hrvatske.

– Svaki ugovor o radu na neodređeno vrijeme, bez obzira na to radi li se o pomoćniku u nastavi, spremašći, tajnik ili drugom zaposleniku škole, različitima različitim razlozima

Ustavotvorne i Zakon o radu iz 2023. godine določila su ograničeni rad na određeno vrijeme te pred posljednje stanje obveza da nakon tri uzastopna ugovora o radu na određeno vrijeme radnik potpisuje stalni radni odnos, na pomoćnika u nastavi to se zakonski određeno ne primjenjuje. Kako pojedinačne škole u kojima rade sklopu su predložiti s njima višegodišnju suradnju i uzeti nekog novog, samo da bi izbjegli obvezu sklopa ugovora na neodređeno vrijeme. Škole se, čini se, nalaze u povoljnijem pravnom vakuumu. Razmatraju pomoćnicima u nastavi poručuju da im ne mogu pomoći četiri ugovora na određeno, jer bi to bilo protivno Zakonu o radu, ali istodobno nemaju mogućnost zaposliti ih na neodređeno jer za to moraju dobiti saglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (MZOŠ).

Minovna pojava

Kako ove godine istječu tri godine od stupanja na snagu ovakvog zakona, škole bi ove godine trebale primijeniti spomenuti određeni, ali se u praksi to ne događa, kaže Goranka Marković.

– Škole koje imaju najkvalitetnije i najbolje pomoćnike u nastavi, koji u tim školama rade po tri, četiri, a neki i pet godina, na razliku školica gdje trebale bi im pomoći ugovore o radu na neodređeno vrijeme. Svi ti pomoćnici su od nastave dobili vrlo jasnu rečenicu: „Zao nam je, ali iduće godine ne možemo vam ponuditi novi ugovor jer ne smijemo bez odobrenja Ministarstva dati ugovore na neodređeno. Zato izvratite tražiti pomoćnika kad, od su pomoćnicima različiti razlozi

Neki kuća vrijedi li Zakon o radu za pomoćnike, ili ne. Ali ako vrijedi i za pomoćnike, onda ne može država vlastiti zakon izigravati na način da se ljudima ne nude ugovori na neodređeno vrijeme

Goranka Marković

Prema najzanimljivijim riječima, to više nije izoliran slučaj. Dok se prošle godine radilo o tek nekoliko pojedinačnih primjera, ove godine riječ je o masovnoj pojavi koja pogađa na stotine pomoćnika u nastavi kojima suvremeni podzakonski akti argumentaciju za neproizvodnju bitnom suočavaju pomoćnicima u nastavi. S tim se povezuje i svim knjevičima Hrvatske.

– Svaki ugovor o radu na neodređeno vrijeme, bez obzira na to radi li se o pomoćniku u nastavi, spremašći, tajnik ili drugom zaposleniku škole, različitima različitim razlozima

Neki kuća vrijedi li Zakon o radu za pomoćnike, ili ne. Ali ako vrijedi i za pomoćnike, onda ne može država vlastiti zakon izigravati na način da se ljudima ne nude ugovori na neodređeno vrijeme

Goranka Marković

Prema najzanimljivijim riječima, to više nije izoliran slučaj. Dok se prošle godine radilo o tek nekoliko pojedinačnih primjera, ove godine riječ je o masovnoj pojavi koja pogađa na stotine pomoćnika u nastavi kojima suvremeni podzakonski akti argumentaciju za neproizvodnju bitnom suočavaju pomoćnicima u nastavi. S tim se povezuje i svim knjevičima Hrvatske.

– Svaki ugovor o radu na neodređeno vrijeme, bez obzira na to radi li se o pomoćniku u nastavi, spremašći, tajnik ili drugom zaposleniku škole, različitima različitim razlozima

prenosimo iz tiska

Večernji list Jutarnji list NOVI LIST školske novine Glas Slavonije SLOBODNA DALMACIJA Radnički PORTAL Glas Koncila 24 SATA

6 **NOVI LIST** Ponedjeljak, 6. srpnja 2026.

Pravilnik o upisima u srednje škole vrednuje sportske uspjehe djece bitno više od onih na natjecanjima znanja. Roditelji ogorčeni, Ministarstvo ne vidi ništa sporno

Graničar važniji od povijesti

Državni pobjednik iz krosa: tri boda pri upisu u MIOC. Državni prvak iz biologije: nula bodova

KRISTINA TURČIN

Male dječe A koje je bilo na državnom natjecanju iz matematike, probilo se među 20 najboljih (koliko ih se otprilike plasiralo na državno natjecanje) i oveliko je četvrti mjesto. Za to će dobiti jedan (1) dodatni bod pri upisu u srednju školu. Dakle - za rangiranje među 20 najboljih iz matematike u državi: 1 bod.

U drugu stranu, imate dječe B. Ono je oveliko 2. mjesto u školskom rukometu ili nogometu, što znači da je među 25 najboljih u toj disciplini (svaki tim ima 14 članova). Prilikom rangiranja sve vrijeme na klupu. To dječe dobivaju dva boda na upisu.

Član pobjedničkog tima, njih 14, dobivaju po 3 boda. Ovo je ogromna razlika i neraznosta.

Napisaše je to na svojem Facebook profilu Smiljan Pilipović, poduzetnik i medijski informator.

Prvak države iz geografije neće imati izravan upis i neće u prirodoslovnoj gimnaziji dobiti ni bod

dinačno postignuće učestila na natjecanjima iz znanja jednako vrednuje pri upisu u svaki obrazovni program, nego od poverenosti postignuća na natjecanju s programom koji kandidati žele upisati.

Pravilnik time ne umanjuje vrijednost uspjeha učestila na drugim natjecanjima znanja, nego se u postupku upisa primjenjuje kriterij relevantnosti postignuća na konkretnom obrazovni program. Time se omogućuje da se dodatno vrednuju ona postignuća koja su u neposrednoj vezi s kompetencijskim vještinama za odabirani program i nastava obrazovanja. Iliha. Medhatim, kako